Ч. 47 Неділя 1 (13) марта 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адмінїстрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Дальші вісти про ситуацию, здогади і комбінациї. — Проект закона язикового з нїмецкої кузьнї. — Підмінований сьвіт або можливість війни в Европі, Азиї і Америцї.)

Зі всїх сторін доносять майже однодушно, що дотеперішна більшість парляментарна полишила собі поки що свобідну руку супротив правительства ґр. Туна. Староческа Politik звертає увагу на то, що обставина, що на засїданє екзекутивного комітету правиції не прийшов нїякий член кабінету, єсть доказом, що як правительство так і більшість парляментарна застерегли собі повну свободу дїланя. З другої же сторони доносять з Відня, що пос. Яворский здавав вчера справу з своєї розмови з президентом мінїстрів ґр. Туном а комітет екзекутивний має бути вдоволений становищем правительства супротив правиції. — Після віденьских ґазет мав пос. Шайхер сказати якомусь журналїстови, що скоро теперішне правительство предложить некористний проект угоди з Угорщиною, то християньско-социяльна партия стане до борби хоч би й на ножі. Той сам посол сказав також, що він а може й цїла его партия підпишуть внесенє на поставленє в стан обжалованя кабінету ґр. Бадениґо за то, що полїция викидала послів з парляменту. Проект сего внесеня виготовили нїмецка партия поступова і людова та задумують поставити его зараз на першім засїданю палати послів.

Що-до нової президиї палати послів кружать ще всїлякі здогади і комбінациї. Кажуть, що комітет екзекутивний правиції предложив кандидатуру президента палати послів бувшому другому віцепрезидентови дрови Фуксови і він єї приймив; першим віцепрезидентом став би в такім случаю пос. Пентак, а другим віцепрезидентом ґр. Атемс або Штірґ. Против Атемса виступають Словінцї, котрі не могли з ним погодити ся, коли він був ще краєвим маршалком в Стириї.

З Відня доносять, що пос. Гогенбурґер з нїмецкої партиї людової виготовив проект закона язикового, але такий, котрий має бути важний лиш для Чехії і Морави, та думає поставити его на однім з перших засїдань палати послів. Проводирі тої партиї кажуть, що они умисно не хотїли ставити проекту, котрий як би закон мав би бути важним для цїлої державы, бо той порушив би народну дразливість Словінців, Русинів і т. д. Від того, як правиця прийме сей проект, буде зависїти, чи нїмецка партия людова залишить обструкцию чи нї. Єсть се мабуть клин на розбитє правиції.

В цїлім сьвітї на устах „мир", а руки з великим поспіхом лагодять ся до війни. Та й нїхто би не сподївав ся, що серед того загального накликуваня до мира війна таки вже за плечима і то в трох частях сьвіта рівночасно. Нинї можна вже майже говорити не о війнї европейскій, але о всесьвітній, о війнї в Европі, Азиї і Америцї майже рівночасно. Три грізні міни підложено вже в сих трох частях сьвіта. Перша міна в старій Европі підложена вже давно, а тепер мабуть надходить хвиля, коли єї хотять підпалити, ну, та й очевидно не деинде як знов на Балканї тім небезпечнім вулканї серед народів европейских. В Македониї і Болгариї ворушить ся знову. Зачувати, що ватаги болгарскі впали до Македониї, щоби там мстити ся за лютість Турків, якої они допускали ся на тамошних Болгарах. Та се не було би ще нїчого незвичайного. Але далеко важнїйша і поважнїйша вість надходить з Константинополя: Туреччина зброїть ся таки вже на добре. Армія тессальска ще не розпущена а вже турецке мінїстерство покликало 30.000 редифів до оружия і має їх чим скорше вислати до Македониї і на болгарску границю. Се хиба вже не жарти. В згаданих сторонах і так вже стоїть сильна залога, мало що не така сама як і нова армія, яка має ся туди вислати. Видко отже, що заносить ся на щось недоброго.

Друга міна — у всхідній Азиї в Хинї. Анґлія зброїть ся і збільшає свою фльоту а мінїстер Ґошен заявив оногди в палатї послів, що Анґлія на случай потреби може змобілїзувати більше число кораблів як яка небудь инша держава. Бесїду свою закінчив Ґошен словами: Коли удержимо мир, що дай Боже, то він буде честним; але коли прийде до війни, то она закінчить ся побідою. Ба, але бо й Росия зброїть ся. Царским указом до мінїстра фінансів приказано видати 90 мілїонів на скріпленє воєнної фльоти в роках 1898 до 1904 а тимчасом Росия як може так скріпляє своє войско на далекім Всходї та фльоту на хиньских водах. Накопець і Японцї виступили з цїлою енерґією. Поступованє Росиї і Франциї в Хинї їм дуже не подобало ся. Правительство японьске вислало окружник до всїх держав

3)

Виклятий.

(З фіньского. — Написав Юані Аго.)

(Дальше).

Юнну був би радо і з Тафвом погодив ся, колиб лише знав, де его шукати. Але може бути, що Тафвовий гнїв вже перейшов, коли до того часу не зробив нїяких неприязних кроків.

І цїлий его страх вже майже проходить, коли пригадує собі о матери. А що, як би так рада громадска почала розбирати справу его матери, колиб довідали ся, що у него є кінь і корова.... Або припустїм сам Господь навістить его своїм гнївом, за те, що він був такий безсердечний для матери, доки она жила і навіть не постарав ся, аби їй по смерти задзвонили.

Він завертає коня, заїздить до війта, починає з ним розмову і жертвує кілька марок для каси убогих, бо в инший спосіб не хотять від него нїчого приймати. Відтак іде до сїльского столяря і замавляє у него хрест на гріб своєї матери.

То успокоює его. Тепер, гадає він, чей полагоджені вже всї его рахунки з сим лихим сьвітом. Тепер чей нїхто не може мати над ним нїякої власти, не може его в нїякий спосіб підступно обманути. А може они й не хотять самі того?

Він чує майже, як его душа лагіднїйше настроєна для них, як его ворожда уступає, а огірченє никне, і не хоче вже вірити в свої злі причутя, коли они часом до него приступлять.

* * *

Два роки жив Юнну в своїй хатї за лїсами і мочарами, і нїхто не перешкаджав єму.

Але коли він на трету весну сидить одного дня над берегом озера і ловить риби, чує якийсь чужий голос, що доносить ся до него з глубини лїса. То подобає на далекий удар сокиры а відтак роздає ся немов тріскіт падаючого дерева. Але хто в тій порі рубає дерева? — питає себе Юнну, трохи зачудований. Він лїпше наслухує і тепер вже певний, що там богато людий рубає дерево. Лїс лунає від ударів топорів цїлий день а на другий день рано чує він виразно, що гук в лїсї приближує ся. Рано третого дня виходить він крадькома поза хату на вершок скали і бачить величезну смереку, як она хитає ся понад вершками инших дерев, а відтак паде. І ледве віддітхнув, як знов друга смерека паде побіч першої. Він довго розважує, чи має піти там і довідати ся, що діє ся і хто то наближує ся до него з тамтої сторони. Він думає над тим, ідучи через подвіре, в часї роботи і в часї полуденку і думає ще як кладе ся спати. А що задля того не може заспати, встає і іде там, звідки чув голос людий і гук сокир.

В лїсї нема нї живої душі, але дерева лежать постинані, одно коло другого в простїскій лїнїї, а повтикані в землю обдерті з кори палики показують напрям.

Але зруб не тягне ся поза границю его господаря! Той лїс повинен би прецї належати до его господаря? Чи він може продав лїс? Має Юнну одержати сусїда?

Але уйшовши кусник вздовж вирубу, бачить, що він обходить скалу, а відтак тягне ся все в простій лїнїї вздовж берега багна все дальше і дальше, доки лиш око засягне. Юнну вертає назад до своєї хати, але під впливом тревожного сумнїву не спить аж до білого дня і не може пояснити собі тої справи. Робота не іде єму, він все хоче наслухувати і все чує, що гомін в лїсї приближає ся, і то триває так аж до полудня в суботу.

В недїлю іде він знов у лїс до вирубаної лїнїї. Она вже о много поступила наперед і здає ся, що потягне ся до долини і вийде просто на его хату.

А коли він в понедїлок рано в час раннього обіду вертає від городженя луки, чує удари сокир цїлком близько коло поля, на краю лїса. Хтось говорить, удари сокир падуть один за другим і нараз велика ялиця перевертає ся на поле. В тій самій хвили виходить з лїса двох людий.

Коли они ідуть вздовж границї поля до подвіря, Юнну, що стояв непорушно коло угла хати, входить до своєї комнати, хова ся там і запирає за собою двері. Але коли не могучи здержати ся, виглянув крізь вікно, бачить панів посеред поля, як они уставляють якусь дивну трикутну річ, котрою цїляли насамперед на лїс а відтак просто на его хату, немов би хотїли крізь шибу поцїлити его просто в око.

В тій самій хвили переходить хтось попри вікно, бере за клямку і до хати вступає —

европейских, в котрім каже, що оно не може ніяк держати ся букви договора в Шімоносекі, бо поступоване держав европейских в Хіні змінило зовсім ситуацию в некористь Японії. Японці вже зовсім не криють ся з тим, що готові виступити против Росиї і Франциї. Залогу свою в Веї-гаї-веї збільшили они з 3000 на 6000 а на скріплене фльоти визначили половину річних доходів держави.

Трета міна — то знов в Америці на острові Куба. Сполучені Держави зброять ся також, але мабуть они задумують убити дві мухи за одним заходом, а справа кубаньска дає їм лиш добру нагоду, щоби спокійно приготовити ся до подій в Хіні, до котрих они приступили би в спілці з Японцями, з котрими вже звязали ся союзом. Що-до самої Куби то жадають від Ішпанії лиш того, щоби она добровільно і за сплатою зрекла ся посїданя сего острова, а то жадане готові підперти своїм зброєнем, ну, а на случай потреби і війною.

Новинки.

Львів дня 12-го марта 1898.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекция почт і телеграфів перенесла ц. к. асистента почтового Йос. Гармату з Заліщик до Ряшева.

— **З львівскої aeпархії.** Презенту одержали оо.: Петро Соловій на Покрівці. М. Билинкевич на Фалиш. Іван Созаньский на Черче. Володим. Престашевский на Опорець, Ом. Ванько на Болшівці. — Завідательства одержали оо.: Евг. Томкевич з Конюх в Ярославичах, Г. Дичковский з Ценева в Лїсниках, Володим. Престашевский з Либохори в Опірци, Петро Мпнько з Опірця в Гребенові, Йос. Дяків з Рівнї в Виписках, Ал. Джулиньский з Фалиша в Станківцях. — Іменовані оо.: Анаст. Лотоцкий, парох Тростанця, віцедеканом підгаєцким, а Володим. Громпицкий парох в Тернополи II-им віцедеканом тернопільским.

— **Сіль для худоби.** Рескриптом з дня 17-го лютого позволило Міністерство скарбу, аби видати для рільників, що мають худобу, в галицких повітах, навіщених 1897 року елементарними нещастями 15.000 метричних сотнарів відпадків камінної соли з копальнї в Бохни і то безплатно. Тої соли не можна буде продавати. Розділ між повіти переведе краєва Дирекция скарбу в порозумінню з Президиєю ц. к. Намістництва.

— **Убийство і самоубийство.** О страшній пригоді доносять до львівских часописий з Радехова: Іван Шклиньский, росийский підданий, 29-лїтний, римо-кат. релігії, той самий, що дня 27-го липня 1897 р. убив в Дуброві коло Синькова респіциента сторожі скарбової Мадзяру, а відтак був увільнений трибуналом судиїв присяжних в Золочеві, убив дня 8-го с. м. жінку Флюрияна Писаржевского, горальника в Кутах коло Радехова вистрілом з револьвера, а відтак стрілив до себе і сам на місци упав трупом. Убийства і самоубийства допустив ся убийник імовірно з любви до жінки Писаржевского. Писаржевскі мали троє дїтий і ті дїти жиють. Заряджено слїдство.

— **Неосторожність родичів** була знов причиною нещастної пригоди. При ул. Цитадельній у Львові під ч. 5 у Львові мешкає зарібник Іван Музика з жінкою і двойма дїтьми. Вчера рано перед 8-ою годиною вийшли обоє родичі з хати, полишивши в замкненім мешканю обоє дїтий, 4-лїтного і 7-місячного хлопця. Старший хлопчина, що бавив ся імовірно коло кухнї, приблизив ся надто до огня і від полуміни займила ся на нїм одежина. Бідна дитина качаючи ся по земли, залїзла під лїжко і підпалила своєю горіючою одежию сїнник. На щастє надійшла на то мати, що послугувала в сусїдній камениці і угасила огонь та виратувала від удушеня молодшу дитину, бо випсела єї на двір і она прийшла до себе. Старший хлопець так страшно попік ся, що нема надії, аби его удержати при житю. Его забрала ратункова стация і відвезла до шпитали.

— **Малі палії.** При ул. Вроновских під ч. 5 коло Цитаделї у Львові, стоїть войсковий столярский варстат, з котрого викидано від довшого часу тріски і гиблївки на подвірє і тих трісок назбирало ся там під деревляною стїною цїла купа. Якісь два хлопці, що бавили ся на подвірю, підпалили зі збитків гиблївки, а коли побачили, що бухнула сильна полуміть, поутікали. Заки прибула огнева сторожа, згоріли тріски, а від них займила ся деревляна стїна. Огонь угашено, а за збиточними хлопцями глядає полиция.

— **Американьска справедливість.** Свого часу голосна була справа, що бурмістр Мартін і 82 поліцийних агентів застрілили під Леттімер в Пенсильвенії 22 страйкуючих робітників, а около 50 поранили (жертвами були переважно Поляки, Русини і Словаки). Позаяк робітники не дали причини до такого страшного проливу крови, то в Америці повстало велике обурене на Мартіна і власти мусїли его та его помічників ставити перед суд. Розправа відбула ся в Вількеберрі в Пенсильвенії, але судиї присяжні, самі сторонники Мартіна, увільнили по переведеній розправі і его і всїх его товаришів.

— **Кров матери.** Коло Беруна в Чехії жив якийсь робітник Франтішек Ян з своєю любовницею Мариєю Вондрушка і мав при собі 60-лїтну матїр. Мариї незадовго навкучило ся ходити коло старої женщини і она убила матїр Яна полїном, завинула провалену голову в плахту, щоби кров не капала та витягнула труна на під і там поклала. Вечером повернув Ян з роботи, а спитавшись за матїрю одержав відповідь, що пішла по жебрах. В часї, коли Ян приладжував собі вечеру, побачив кілька капель крови на своїй сорочці, а Мария впевнила его, що се певно кров з носа. Другого дня, коли Ян повернув до дому і не застав знова матери, видала ся ему загадочною єї неприсутність. Став отже шукати і знайшов труна матери на стриху з розваленою головою, лежачого в калужи крови. Тепер стало ему ясно, звідки походила кров на его сорочці. Кров діставала ся через лиху стелю і капала на него. Марию арештовано і відставлено до суду, де сейчас признала ся до того страшного злочину.

— **Зливи і бурі** лютять ся тепер майже в цїлій Італії і в Тироли. Після вістий з Калїяні повилївали там всї потоки в наслїдок довготревалої зливи, так, що треба було здержати зелїзничий рух. — В наслїдок безнастанних дождів ушкоджені комунїкациї в многих місцях полудневого Тироля. Під Ольтресарко вискочила з шин машина особового поїзду, однако на щастє не було ніякого випадку з людьми. Під Боцен (Бомцано) обірвала ся

Тафво. — Він простягає Юннуви по приятельски свою руку, сїдає на лавку і каже:

— Приводжу тобі нині рідких гостий, Юнну.

— А щож то за люди? — питає Юнну.

— То інжинери.

— Чого они тут хотять?

— Хочемо побудувати зелїзницю.

В тій хвили вступають до хати пани.

— Добрий день! — сказали. — Ну, тут видко цїле селяньске господарство, а ми о тім нічогісенько не знали... Чи ви тут господарем?

— Він тут і господар і господиня разом, управляє поле і держить корову та коня — поясняє Тафво, між тим як Юнну стоїть скуленний коло печи і дивить ся на чужинців, не знаючи, що має гадати та що то за люди і чого тут хотять, а однако єму здаєть ся, що він ті лиця мусить вже звідкись знати.

Пани, два молоді інжинери, розгосподаровують ся в хатї, як у своїй власній, скидають плащі, кладуть свої річи на лавки і дошки, а Тафво ставляє на стіл кіш з поживою.

— Можна тут дістати трохи молока? — питають.

— Іди і принеси троха молока для панів — відзиває ся Тафво.

Юнну слухає не противлячись нї словом. Наливає механїчно молоко з горнця до дзбанка і вертаючи з ним з шопи поглядає ще раз на вирубаних лїсних великанів і на ту дивну триногу річ на поли, що ще там стоїть і цїляє на его хату. — Відтак приносить молоко панам до хати.

Знов стає коло печи, приглядає ся своїм гостям і завзято курить люльку.

Коли пани попоїли, оповідає єму Тафво, що через ту околицю має будувати ся зелїзниця, що вже всьо підготовлене і що в осени зачнуть ся роботи. — „Она піде туди, тою дорогою, як раз в тім напрямі, якби стрілив через хату“.

— Через хату? — виціднв вкінци Юнну.

— Будете мусїли зробити трохи місця — каже один з панів.

— Поле і сїножать мусиш деинде заложити.

— Де инде?

— А так, тут нїчого не поможе, коли держава приказує.

— Держава приказує?

— Так, як она велить, так треба робити.

Тафво виглядає, немов би хотїв глумитись, его очи здаєть ся блищать злобою і Юнну з сумнївом приглядає ся то ему то панам. Так, то певна річ, що то ті самі пани, котрі минувшої зими побили бичем его коня. А як они прийшли чого иншого, як они були в змові з Тафвом?

Не ждучи на питаня, оповідає Тафво Юннуви, що він яко помічник тих панів приїхав як раз з місточка. Там в лїсї єсть яких двайцять людий, що працюють при отвореню лїнії і мають добрий заробок, по три марки денно при власнім харчу — а як робота направду зачне ся, обіцяли ему сталу роботу на цїлий час. Але ніяка служба так добре не поплачує як служба державна. А мати так коня, то аж тоді можна би заробити.

— Але правда, ти маєш коня? Тиж купив старого гнїдого.... Юнну не відповідав нїчого.

— А крім того маєш корову. За єї молоко можеш мати хороший гріш, коли робота розпічне ся тут в лїсї... а она довго потребає. А може і ти підеш в державну службу?

— Нї, не хочу.

— А може будеш мусїв, як заберуть тобі найлїпший ґрунт і як розберуть будинки.

— А як я не дам розібрати?

— Они мусять, бо не можуть будувати инакше, лише так як їм велить уряд. Они й більші фільварки розбирали як твій. Будинків нїколи не минають, хиба лиш церкви.

Юнну не хоче перечити ся. Він же не знає, які то люди...

Тепер збирають ся пани до відходу, кидають на стіл кілька мідяків за молоко і виходять на поле до свого триніжка, та уставляють его там низше на обгородженім місци. Тафво вбиває палик на тім місци, де стояв трипіг, другий на подвірю, а третий під лїсом на другім кінци поля. Пани відходячи кричать Юннуви, що то під карою заборонено витягати палики з землї і зникають в лїсї.

Коли они відійшли, надійшли другі люди з сокирами і они ідуть півперек поля і через подвірє. Они не бачать Юнна, що немов задеревілий сидить в своїм домі та дивить ся за ними і вскорі почипають на другій стороні в лїсї стинати дерева.

Доперва, коли всї зникли, зачинає Юнну поволи розуміти що стало ся.

Для жарту чейже їх тілько не прийшло сюди. Може були они таки зелїзничими робітниками... може погроза була правдива, що зелїзниця піде серединою его поля і хати... що она знищить всї его будинки і поля... може прийдуть сюди сотки робітників і потопчуть ногами і его і всьо що він має — і він опинить ся як серед села.

Правда обявляє ся ему, ясно як удар грому, він розуміє одну річ по другій, але то дїлає на него так, немов би на его голову падав камінь за каменем.

Він би мав забирати ся? Іти знов товчи ся поміж чужими людьми?... Нї, він не уступить ся! Він не рушить ся з того місця! Найно они лиш важать ся прийти, его березовий дручок розвалить кождому голову.

Кров ударяє ему до голови. Не спитавши его дозволу вирубали его ліс і потолочили ему засїви. — А як сидїли при его столї, то як гордо хвалили ся, що розвалять ему хату над головою! Чому він їх не повбивав гачком? Чому не попращав їх так, аби їм раз на все прийшла охота вертати сюди?

Але він може їх ще дігнати.... Він вже готовий, аби пустити ся за ними, але він здержує ся....

Нї, не в той спосіб.... не па кулаки або на силу. Того-ж цїлком не потрібно! Він же мав по своїй стороні право. Нехай-но они прийдуть і розпічнуть борбу. Він не бояв ся правительства анї его слуг.

Виходить на двір, іде до паликів, які они понабивали, вириває їх з землї і кидає в огонь.

* * *

скала на зелізничий шлях. Комунікацию межи Моці і Арко здержано цілком, бо вода підмулила зелізничий насип. — У Вероні в Італії лютив ся два дни такий сильний оркан, що ушкодив богато домів в місті.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і вихование.

Добрі ради.

Не кажіть, що Ви то й без нас знали, але будьте ласкаві, і прочитайте собі. Не завадить ні селянинови, ні інтеліґентови.

— Як берегти сьвятість житя родинного. Житє родинне, то найбільша сьвятість для чоловіка. Для кого працюємо? Скажете може, що для себе. То правда, але лиш потрохи; бо остаточно, що кому з того, що він доробить ся навіть і великого маєтку? Пожиє пятьдесять, шістьдесять, а хоч би й сто літ у вигодах і достатках — умирає, і що єму тогди з его маєтку? На тамтой сьвіт не возьме его з собою. Отже годі чоловікови жити і працювати лиш для себе самого. Так вже Бог дав, що чоловік не може жити без других; але й така Божа постанова, що чоловік не може жити для всіх людий на сьвіті, лиш мусить вибирати собі з них маленьку громадку. Тому то так вже Бог дав і таке відвічне правило природи, що кождий чоловік старає ся сотворити собі свою родину, для котрої би жив і працював. Житє родинне єсть длятого підставою не лиш житя народного, але й житя всеї людскости. Хто жиє правдиво для своєї родини, жиє тим самим і для свого народу, жиє і для всіх людий. Житє родинне єсть длятого найбільшою сьвятостию для чоловіка і він повинен старати ся берегти єї всіма силами. Хто нарушує ту сьвятість, стаєсь майже таким самим злочинцем, як звичайний убийник, а часто навіть дійстно сходить на него. Сум і жаль бере казати, що як-раз у нас, в нашій суспільности, не лиш серед темних мас селяньства, але і серед інтеліґенциї, навіть тої, що берєсь верховодити, дуже малу кладуть вагу на сьвятість житя родинного і замало звертають уваги на то, щоби берегти єї, ба може й не знають як то робити. Не хочемо тут пригадувати давних — хоч і не так то дуже — подій та процесів, що в ярких красках показали, як дуже не уміють у нас шанувати сьвятости житя родинного, а нагадаємо хиба ось зовсім сьвіжі факти: батько підпалює рідного сина і гине сам в огни, а причина того — незгода в родині; чоловік убиває власну жінку при помочи брата. Перед нами знов жалує ся в дописи 63-лїтний батько з Бобречинни, що доробившись по 40-лїтній господарці маєтку — хоч і не великого, бо 46 морґів поля, передав майже все найстаршому синови, а той став его зневажати і пошторкувати, і старому, як би не поміч посторонних людий, прийшлось би було з голоду згинути. — От лиш кілька таких сумних примірів. А кілько то єсть таких, що не доходять до прилюдної відомости?! — В чім же шукати причини сих сумних фактів? А вже-ж, що в нїчім иншім, як в тім, що у нас люди і не старають і не уміють берегти сьвятість родинного житя. Отсе і спонукує нас звернути тут увагу на бережене сьвятости житя родинного і подати кілька рад, як би то треба робити. Основою житя родинного єсть любов. Де нема любови, там нема і житя родинного, там нема і щастя. Хто основує собі житє родинне, повинен длятого уважати на то, щоби основувати его на любови. Родителі повинні з цілою щиростию і ніжностию любови виховувати своі діти. Нехай діти вже змалку відчувають теплу родительску любов, щоби она лишила ся їм добре в памяти, так, щоби они могли єї ще передати і своїм дітем. Учіть дітий взаїмно любити ся і взаїмно собі помагати. Певно, важна річ, щоби дітем лишити якийсь маєток, подати якийсь спосіб до житя, але разом з тим лишайте їм в спадщині і любов родинну і честноти свого роду. Говоріть часто з дітьми о тім — навіть маленьких, коли їх пестите, питайте: чи любиш ти свого тата? свою маму? свого братчика? свою сестричку? старших учіть любити свою родину і шанувати свій рід та вкладайте на них завчасу обовязок шанувати і плекати честноти свого роду. Із свого досьвіду учіть їх, як мають то робити, але і своїм приміром показуйте їм то, бо скоро не буде доброго приміру, то й найрозумнїйші слова не поможуть. Нехай діти видять, що їх батько любить їх матір, і що їх матір любить свого батька. Хто письменний, нехай заводить в своїй родині родову книгу, в котрій починаючи н. пр. від себе, нехай списує родовід, важнїйші події в своїй родині, і практичні науки з житя для своїх дітий. Книга родова нехай буде сьвятою для родини; нехай по батькови перейма́є єї найстарший син з тим обовязком, щоби так само робив як его батько і памятав о своїм роді в случаю потреби, щоби й опікував ся своєю родиною. Отсе кілька наших рад. Кому они припадуть до вподоби, нехай так робить, як радимо. Хто буде берегти сьвятість родинного житя, той і знайде щасте в родині.

— І буряни треба зужиткувати. Буряни та всїляка хопта то великий клопіт для господаря. Они відбирають землі поживу та заглушують ужиточні ростини, отже господар мусить з них очищувати своє поле чи город. Коли же они єму шкодять і дають богато роботи, то нехай же він їх за то старає ся зробити собі ужиточними, а то ось в який спосіб: Всякі буряни надають ся дуже добре на компост; їх складає ся верства на переміну з землею і лишає ся, щоби зігнили. Але той спосіб робленя компосту і тягне ся дуже довго — літами — і не зовсім добрий, бо в компості може дуже легко лишити ся насїнє з бурянів і розсївати ся дальше. Лїпше єсть коли буряни замість верствами землі перекладає ся верствами паленого, негашеного вапна, котрим їх посипує ся. Буряни тогди борзо зігниють і будуть зовсїм нешкідливі, бо вапно знищить навіть насїнє. Скоро так уложить ся купу бурянів, треба їх обсипати з боків і зверх землею. В той спосіб зроблений компост єсть дуже добрий на сїножати і поля, котрим ще додає і вапна.

Але в осени кипить вже робота при зелізници всюди довкола Юннувої хати. Ліс гудить з обох сторін, динамітні вистріли гремлять, удари молотів каменярских роздають ся безпастанно так само як накликуванє візників і сьпів вбиваючих палї.

Юннува хата стоїть як раз по середині двох міст і на єї місци має бути вибудована велика стация, де будуть сходити ся торговля і комуникация трех повітів. Найблизше окруженє хати мусить бути викорчуване, поля зрівнані, а всї будинки розібрані і Юнну одержав приказ уступити з свого мешканя.

Але Юнну не рушав ся з місця і єму навіть не снить ся, щось такого робити. Він не хоче знати, що довкола него діє ся. Він всьо виминає, обходить місця де переводять ся роботи і не хоче нікого знати. Хоч его о то просили, не хотів продати молока, а тим, котрі хотіли у него ночувати, відповів, що хата й для него не конче велика.

Ба, навіть вуглярскої буди не хотів нікому відступити.

Інжинери кілька разів приказували єму, аби розібрав свої будинки перед всіми сьвятими, бо инакше зроблять то зелізничі робітники на его кошти. Юнну відповідає, що він анї не гадає рушати ся.

Але хата мусить бути на кождий спосіб розібрана, бо шини мають іти як раз через єї середину.

— То нехай собі шини ідуть побіч хати!

— То так не йде. Зелізниця не може обходити кождої хати.

— То нехай би вибрали собі инше місце, хто казав, що шини мусять туди іти?

Єго мають за дурного і не хотять дальше перечити ся з ним, аж прийде послїдний час. Може бути, що з часом упертий чоловічиско надумає ся.

Але Юннуве огірченє збільшає ся, чим більше шини з обох сторін наближають ся до єго хати. Коли покінчив свої лїтні роботи, почав звозити на подвірє материял па будову, а коли его питають, що то має значити, відповідає, що він ще перед зимою хоче поставити комору і нову шопу.

Інжинери посилають господаря, аби его намовив.

— Чи хочете заплатити всьо, що коштує з'оране і оброблене поля? — питає роз'ярений Юнну.

— А хто-ж мене до того примусить?

— Чи уряд гадає, що менї нїчого не належить ся?

— Менї здасть ся, що уряд перед тобою не уступить.

— Але що ви собі тоді гадали, коли позволили менї мешкати тут десять лїт без чиншу — а тепер хочете мене викинути з хати?

— Про мене ти міг би тут і двайцять лїт мешкати.

Юнну починає тепер підозрівати трохи й господаря. Єго очи якісь такі непевні і він якось крутить ся, коли з Юнну'ом говорить. Він міг би цілком певно не пустити зелізниці через своє поле, коли-б лише хотів, але він мусів бути в порозуміню з тамтими; він же був все приятелем і сторонником богачів і можних, так як тепер тих інжинерів, з котрими ходить по полях; а й свої конї післав він на роботу до зелізниці.

Але нехай собі будуть всї против него! Право було по его стороні і він хотів на нїм оперти ся. Він їх виполошить, наженe, пімстить ся за всьо.

Чого они прийшли і непокоїли его, коли він нїчого їм не робив!

Они-ж могли об'їхати его хату. Нї, доки він жиє, не дасть їм розібрати будинків.

А де-ж би они з ним так довго тягали ся, коли-б він не мав права. Анї не були би его так припрошували до роботи, коли-б могли з него сьміяти ся.

І здаєть ся, що то лиш пуста погроза, що інжинери велїли єму розібрати перед всїми сьвятими будинки, бо инакше війт був би его силою звідси вигнав.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 12 марта. Сими днями має появити ся з Найв. уповажненя розпорядженє цілого міністерства, після котрого фінансові прокураторії будуть виймлені з під власти президий краєвих властий фінансових а будуть поставлені безпосередно під власть міністерства фінансів. Нова інструкция війде в житє з днем 1 цьвітня с. р.

Париж 12 марта. New-York Herald доносить, що анґлїйский посол в Мадриді старає ся удержати мир. Мек Кінлї предложить Іспанії проєкт, щоби она признала независимість Куби за 750 мілїонів відшкодованя. Коли би Іспанія противила ся, то Сполучені Держави признають независимість Куби, хоч би мало і до війни прийти. Та сама ґазета нотує вість о союзі Анґлїї, Япану і Сполучених Держав.

Константинополь 12 марта. Міністерство покликало 30.000 редифів, а нормальну залогу в Македонії постановило збільшити о 14 баталїонів і 2 батериї, котрі мають бути взяті з тесальскої армії операцийної.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.